

019 Als plezier plicht wordt

Enthousiasmeren en geënthousiasmeerd worden. Dat zijn steekwoorden die spelen in een ieders leven. Soms wil je de actor zijn die zelf bepaalt welke richting hij op wil gaan en soms wil je achterover leunen en een ander het werk laten doen. En “die ander” kan ook heel passief de televisie of een voetbalwedstrijd in het stadion zijn. Als je het maar met heel veel enthousiasme ondergaat en er heel veel plezier aan beleefd. Mensen kunnen dat een hele tijd volhouden, en soms gaat het nooit vervelen. Denk maar eens aan de persoon die bijvoorbeeld voor de twintigste keer de films van “Sissi” of “The Sound of Music” nog even leuk vindt als de eerste keer, daar waar anderen het bij de eerste keer al verveeld hun rug toekeren.

Deze vergelijking kun je in het werkzame leven doortrekken. Waar eerst reikhalzend wordt uitgekeken naar de droombaan en alles wordt gedaan om die baan te krijgen, komt er met de jaren de sleets in en ligt verveling, overspannenheid en burn-out op de loer, omdat het toch niet dát is wat men ervan heeft verwacht. Zeker daar waar het gaat om veranderingen in de werkkring waar je zelf niets aan kunt doen, niet bij machte enige invloed uit te oefenen. In het onderwijs bijvoorbeeld is de werkdruk zo gigantisch toegenomen dat er steeds minder tijd besteed kan worden aan de primaire zaak: het liefdevol spelen met en het betekenisvol leren aan kinderen.

De hoogbegaafde en (hoog)sensitieve beelddenker is snel ontvlambaar en weet al zeker geen nee te zeggen als hem iets wordt gevraagd, of beter gezegd: als hij vóór iets wordt gevraagd. Hij zou zijn vrouw en huis weggeven om te kunnen “pleasen”. Daarvoor hoopt hij wel ooit ergens de grandeur, de erkenning en de beloning te krijgen. Indien dat uitblijft wordt het voor hem steeds moeilijker de waarde van zijn werk juist te kunnen inschatten en komt hij in de nimmer aflatende en bekende valkuil van de pauw in pinguïnland terecht. Het plezier van de eerste fase slaat om in plicht en verplichtende routine is dodelijk voor de innovatieve creatieveling. Als een klein zielig vogeltje zal hij zich terugtrekken, denkende dat de hele wereld tegen hem is. Hij weet geen andere uitweg meer dan te proberen zijn wereld om te gooien in de hoop een nieuwe innovatieve en creatieve klus aan te gaan met mensen die hem weer als een de verlosser zien, de pauw.

Plicht is spreekwoordelijk niet leuk. Plicht is “het moeten” en moetisme is een dwangmatige handeling waar weinig tot geen grip of invloed op is uit te oefenen. Plicht heeft te maken met regels en met niet uitgesproken verwachtingspatronen: je stopt voor rood licht en je wast je handen na toiletbezoek.

Onder plicht en verplichtingen kom je niet uit. Beter is het de plicht om te draaien in plezier: omdenken. Of er een uitdaging van te maken: “hoe vaak lukt het mij per week om niet door rood te rijden?”

De verplichting tot plezierig omdenken.